
SERİ

B

CİLT

50

SAYI

1

2000

1951-2000
50.yıl

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

ORMAN FAKÜLTESİ

D E R G İ S İ

**İ.Ü. ORMAN FAKÜLTESİ ORMANCILIK HUKUKU ANABİLİM DALI
ÖĞRETİM ELEMANLARININ 1951-2000 YILLARI ARASINDA
ORMAN FAKÜLTESİ DERGİSİ A VE B SERİSİNDE YAYINLANAN
MAKALELERİNİN DÖKÜMÜ VE DEĞERLENDİRMESİ**

**Prof. Dr. Sedat AYANOĞLU¹⁾
Y. Doç. Dr. Aynur Aydın COŞKUN¹⁾
Ar. Gör. O. Devrim ELVAN¹⁾**

Kısa Özet

Bu makalede, 1977 yılında kurulmuş ve daha sonra çeşitli yapılanmalar içinde bulunarak bugüne kadar gelmiş olan Ormanlık Hukuku Anabilim Dalı öğretim elemanlarının kuruluşundan bu yana İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi A ve B Serilerinde yapmış oldukları yayınlar biraraya getirilmiştir.

1. GİRİŞ

Ormanlık Hukuku Anabilim Dalı mülga 1750 sayılı Üniversite Kanununa göre İ.Ü. Senatosu kararıyla 1977 yılında Orman Hasılatı ve Biyometri kürsüsünün Orman Hasılatı ve Biyometri, Orman Ekonomisi ve Ormanlık Hukuku kürsülerine ayrılması sonucunda kurulmuş bir anabilim dalıdır. Konu İ.Ü. Senatosunda tartışılırken İ.Ü. Hukuk Fakültesi senatörleri bu anabilim dalının kurulmasının gerekli olduğunu ifade etmiş, hatta Hukuk Fakültesi bünyesinde yer almasını istemişlerdir. İki fakülte arasındaki uzaklık nedeniyle bu Anabilim Dalının Orman Fakültesinde kurulmasına karar verilmiş ve Ormanlık Hukuku Anabilim Dalı İ.Ü. Orman Fakültesi bünyesinde, hem ormancı (1943) hem hukukçu (1958) olan merhum Prof. Dr. Hayri BAYRAKTAROĞLU tarafından kurularak çalışmalarına başlamıştır. Ormanlık Hukuku Anabilim Dalı 1984 yılına kadar bağımsız olarak varlığını sürdürmüştür, 1984 yılında Orman Ekonomisi Anabilim Dalı adı altında Orman Ekonomisi ve Ormanlık Politikası Anabilim Dalları ile birleştirilmiş, 1992 yılında yeniden ayrılarak bağımsız bir Anabilim Dalı haline dönüşmüştür.

Ormanlık Hukuku Anabilim Dalı akademik faaliyetleri içerisinde kuruluşundan bu yana Orman Fakültesi Dergisi A ve B Serilerinde yapılmış olan çalışmaların bir dökümüne aşağıda yer verilmiştir:

¹⁾ İ.Ü. Orman Fakültesi Ormanlık Hukuku Anabilim Dalı

1.1 Prof. Dr. Şeref Nuri İLK MEN

Prof. Dr. Şeref Nuri İlkmen, yapmış olduğu çalışmalardan birinde ziraatın ormanla olan ilişkileri ve bu ilişkilere göre alınması gereken tedbirler üzerinde durmuştur. Odun endüstrisi, küçük sanatlar, madencilik, yapı işleri, su işleri, ziraat, hayvancılık, ticaret bakımından önemi olan, turizm endüstrisi ile de doğrudan doğruya ilişkisi bulunan ormancılığın, dar bir çerçeve içerisinde kendi başına düşünülmemesi gerekliliğini ve buna göre de tek taraflı bir ormancılık politikası güdülmesinin asla doğru olmadığını belirtmiştir. Ayrıca, benzer şekilde ormanların ziraat toprakları üzerinde etkilerini de inceleyen ve içerisinde çeşitli Dünya Ülkelerinden örnekleri de barındıran makaleleri bulunmaktadır.

1957 yılında Fakülte Dergisinin B Serisinde yayınlanan bir diğer araştırmasında, ormancılık sahasındaki tedris müessesemizin yüzüncü yıl karşısında taşıdığı mana ve değer konusunu işlemiştir. Yine aynı yıl Türkiye ormancılık tedris müessesinin yüzüncü yılı nedeniyle yaptığı bir çalışma da A Serisinde yayınlanmıştır.

1.2 Prof. Dr. Hayri (Nuray) Bayraktaroğlu

Prof. Dr. Hayri Bayraktaroğlu, çalışmalarını ormanlar ve hukuki statüleri konularında yoğunlaştırmıştır. Bu çerçevede, Anayasa rejimi içerisinde yer alan ormancılıkla ilgili hükümler ve bunların değerlendirilme şartları konusunda çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmalarda, Türkiye'de anayasa gelişmelerinde ormancılığa ait hükümler incelenmiş ve bunu kolaylaştırmak için önce orman kanunları içerisinde ele alınmıştır.

Prof. Dr. Hayri Bayraktaroğlu, ormanların hukuki statüsü kapsamında yapmış olduğu bir çalışmada Anayasa kapsamında orman irtifak haklarının geleceği konusunu işlemiş ve bu çalışma İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, B Serisinde yayınlanmıştır.

Bayraktaroğlu, bir diğer çalışma konusunu toplum kalkınmasında orman içi köyleri olarak seçmiş ve bu konuda yaptığı çalışmada, toplum kalkınması bugün bilhassa Ülkemizde köy kalkınması, köylerin kalkındırılması manasında alınmakta olduğu, bunun sebebinin kalkınma çabalarında köylerin en ön safta düşünülmesi zaruretinden kaynaklandığı belirtmiştir. Türkiye'nin kalkınmasının köyün ve köylülerin kalkınmaları demek olduğu, Ayrıca, toplum kalkınmasının tamamıyla bir eğitim meselesi olduğunun önemle altı çizilmiştir. Eğitimin yanında organizasyona ihtiyaç duyulduğu da vurgulanmıştır. Bunun yanında Bayraktaroğlu'nun şehirleşmenin ziraat sahalarına doğru hareket ettiği ve tabii kaynaklardan istifade edildiğini belirttiği, orman içi köylerde iskan meselesi çalışması da yayınlanmıştır.

Hayri Bayraktaroğlu'nun, ormancılığı ve orman hukukunu farklı yönleriyle ele alarak yapmış olduğu çalışmaları da vardır. Bunlar, Avrupa Müşterek Pazarı ile Ormancılık sektörü arasındaki olası ilişkilerin tetkik incelendiği "Avrupa Müşterek Pazarı ve Ormancılığımız", Türk orman hukukunu ideal hukuka yaklaştırmayı ve Türk ormancılık problemlerinin çözümünde kolaylıklar sağlanmasını amaçlayan, "Sosyal Düzen, Hukuk ve Orman Hukuku", orman ceza davalarındaki delilleri irdeleyen "Orman Ceza Yargılamasında Delillerin Önemi" adlı çalışmalardır.

Ayrıca, Bayraktaroğlu, Orman ve Su Yüksek Okulu 'Ecole Nationle des Eaux et Forets' nin müdürü Prof. Dr. R. Viney'in, İ.Ü. Orman Fakültesinin davetlisi olarak geldiği İstanbul'da vermiş olduğu üç konferansı derlemiştir, bu çalışma da İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi B serisinde yayınlanmıştır.

1.3 Prof. Dr. Ertuğrul ACUN

Prof. Dr. Ertuğrul ACUN'un 1970 yılında "Gelişmiş Ve Az Gelişmiş Ülkelerde Ormancılığın Karakteri", 1971 yılında "Akdeniz Bölgesi Ormanlarında Yangınlara Karşı Mücadelede Meteorolojiden Faydalanma" yine 1971 yılında "Ormanlık Sektöründe Pazarlama", 1976 yıllarında "Genel Çizgileriyle Orman İçi İskan Sorunu", "Türkiye'de Ormanlık Sektörünün Milli Gelir İçindeki Yeri", "AET-Türkiye Ormancılığında Yeni Gelişmeler", "Orman Yangınlarında Zarar Ve Kayıpların Hesaplanması ile İstenecek Tazminatın Saptanması Kuralları", 1981 yılında "Türkiye'nin Asal Orman Ürünlerinin Dış Ticareti", 1982 yılında "Devlet Fıstıkçamı Ormanlarının Değerlendirilmesi Olanakları", 1986 yılında "Artvin, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum ve Trabzon Orman Bölge Müdürlüklerine Bağlı İllerimizin Kalkınmasında Orman, Tarım ve Hayvancılığın Yeri" başlıklı çalışmaları B serisinde yayınlanmıştır.

1970 yılında "Türkiye Orman Ürünlerinin Avrupa Ekonomik Topluluğu Devletlerinde Değerlendirilmesi ve Bu Değerin Arttırılması Çareleri", 1971 yılında "Az Gelişmiş Ülkelerde Ve Türkiye'de Ormanlık Sektörünün Kalkınmadaki Önemi", 1977 yılında "Türkiye Devlet Orman İşletmeleri Asal Ürünleri Pazarlamasının Orman İşletme Ekonomisi Bakımından İncelenmesi Üzerine Araştırmalar" başlıklı çalışmaları İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi A serisinde yayınlanmıştır.

Prof. Dr. Acun'un 1989 yılında, değerli hocamız Prof. Dr. Hayri Bayraktaroğlu'nun özgeçmişini kaleme alarak yapmış olduğu çalışma da A serisinde yayınlanmıştır.

1.4 Prof. Dr. Sedat AYANOĞLU

Prof. Dr. Sedat AYANOĞLU arazi ve orman mülkiyeti, orman işgali, orman kadastro su gibi konuları ele aldığı pek çok çalışmada bu konuları Türk hukuk sistemi çerçevesinde değerlendirmiştir.

1980 yılında, modern, endüstrileşmiş ve yoğun yerleşim bölgelerindeki özel arazi mülkiyetinin günümüzde toplumun gerçek ihtiyaçları ve fonksiyonları ile uyumlu olup olmadığını incelediği "Yoğun Nüfuslu ve Endüstrileşmiş Ülkelerdeki Arazi Mülkiyeti" konulu çalışması, 1993 yılında, ormanlarda sınırlı aynı haklar tesisine ilişkin hükümlerin genel hükümler çerçevesinde değerlendirildiği "Ormanlar Üzerinde Sınırlı Aynı Haklar" başlıklı çalışması, 1992 yılında, Orman Kadastro Genel Kadastro arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi amacı ile, 3402 sayılı kanunla yapılan düzenlemelerin incelendiği "Genel Kadastro-Orman Kadastro İlişkileri Üzerinde İncelemeler" konulu çalışması, 1992 yılında, yasal orman tanımı kapsamına giren yerlerin arz üzerindeki sınırlarının ve üzerlerindeki hakların tespiti iş ve işlemlerinden ibaret olan orman kadastro sunun sistematik bir incelemesi ve orman kadastro sunun kesinleşmesinin sonuçları üzerinde durulduğu "Türk Hukukunda Orman Kadastro su" adlı çalışması, yine 1992 yılında, ormanların kamu malları arasındaki yeri ve Devletin ormanlar üzerinde sahip olduğu hakkın hukuki niteliği konusunda değişik görüşler incelenerek bir sonuca varılmaya çalışıldığı, ormanın teknik ve hukuki tanımı, orman sayılan yerler ile orman sayılmayan yerler ve değişik ülkelerin orman tanımlarının incelendiği ve orman mülkiyetinin yatay, dikey ve maddesel kapsamı, içinde yer alan nesnelerin saptanmaya çalışıldığı "Ormanların Kamu Malları Arasındaki Yeri, Orman Tanımı ve Kapsamı" konulu çalışması A serisinde yayınlanmıştır.

Ayrıca, Ayanoğlu'nun, 1993 yılında B serisinde yayınlanan "Funda Ve Makilik Alanlar Hakkında Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararının Değerlendirilmesi" ve 1996 yılında A serisinde yayınlanan "Türk Orman Hukukunda Maki Uygulaması Ve Sonuçları" başlıklı çalışmaları bulunmaktadır.

Bununla birlikte Prof. Dr. Sedat Ayanoglu'nun 1996 yılında Türk Orman Rejiminin aksayan yönlerine işaret ettiği "Türk Orman Rejimine Eleştirisel Bir Yaklaşım" A serisinde, 1995 yılında muhafaza ormanları ile milli parkların hukuki statüsünü incelediği, üretim ormanlarından benzer ve farklı yönleri ortaya konularak kamu malları arasındaki yerlerini tespit etmeye çalıştığı "Hukuksal Açıdan Muhafaza Ormanı Ve Milli Park Kavramı" ile yine 1995 yılında orman azalmasına ve çevre sorunlarına neden olan yasal düzenlemelerin incelendiği "Orman Ve Çevre Üzerinde Olumsuz Etki Yaratın Yasal Düzenlemeler" konulu çalışmaları B serisinde yayınlanmıştır.

Ayanoglu'nun, Ar. Gör. Aynur Coşkun ve Ar. Gör. Yusuf Güneş ile 1993 yılında beraber hazırladığı, ormanlar üzerinde işlenen işgal ve faydalanma suçunun maddi ceza hukuku bakımından bütün unsurlarıyla birlikte ortaya konulmaya çalışıldığı "Orman İşgal ve Faydalanma Suçu" başlıklı çalışması da B serisinde yayınlanmıştır.

1.5 Y. Doç. Dr. Aynur Aydın COŞKUN

Y. Doç. Dr. Aynur Aydın Coşkun, 1998 yılında, Saray ilçesi orman köylerini örnek olarak yaptığı ve orman köylülerinin içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal, kültürel koşulların bilinmesi ve gerekli iyileştirmelerin yapılması gerekliliğini vurgulayan "Saray İlçesi Orman Köylerinin Sosyo-Kültürel Sorunları" konulu çalışması, 1998 yılında, çoğu açıdan farklılık arzeden devlet ormanları ve diğer mülkiyet türlerinde yer alan ormanlardan yararlanmanın hukuksal esaslarına yer verilen ve bu konularda mevzuatta olan durumu ortaya koyan "Türkiye'de Ormanlardan Yararlanmanın Yasal Esasları" başlıklı çalışması A serisinde yayınlanmıştır.

Ayrıca, Coşkun'un çalışma alanı içinde bulunan Çevresel Etki Değerlendirmesi konusunda 1998 yılında, Ar. Gör. Mine Fanusçu ile yapılan ortak çalışmada, canlıların yaşamı boyunca etkilerini sürdürdüğü ortam olan çevreye yönelik faaliyetlerin olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerinin önlenmesi yada zararın en aza indirgenmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ve enerji alternatiflerinin tespit edilerek değerlendirilmesinde ve faaliyetlerin denetlenmesinde sürdürülecek çalışmaları anlatan çalışması B serisinde yayınlanmıştır.

Coşkun'un, 1993 yılında Prof. Dr. Sedat Ayanoglu ve Ar. Gör. Yusuf Güneş ile hazırladığı, ormanlar üzerinde işlenen işgal ve faydalanma suçunun maddi ceza hukuku bakımından bütün unsurlarıyla birlikte ortaya konulmaya çalışıldığı "Orman İşgal ve Faydalanma Suçu" başlıklı çalışması da B serisinde yayınlanmıştır.

1.6 Ar. Gör. Yusuf GÜNEŞ

Araştırma Görevlisi Yusuf Güneş, ormanlara duyulan ihtiyacın arttığı günümüzde, orman alanlarının artırılması için çaba harcanırken, çeşitli mevzuat hükümlerinin, amacına uymayan bir şekilde yorumlanarak, mevcut orman alanlarının azalmasına yol açıldığını vurguladığı "Orman Alanlarının Azalması Açısından 1982 Anayasası'nın 169. Maddesinin İncelenmesi" konulu çalışması 1991 yılında İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi B serisinde yayınlanmıştır.

Güneş'in, Ayanoglu ve Coşkun ile 1993 yılında beraber hazırladığı, ormanlar üzerinde işlenen işgal ve faydalanma suçunun maddi ceza hukuku bakımından bütün unsurlarıyla birlikte ortaya konulmaya çalışıldığı "Orman İşgal ve Faydalanma Suçu" başlıklı çalışması da B serisinde yayınlanmıştır.